

17.4.2020

Pölynhallinta infra-alalla

Vuoden 2020 alussa tuli voimaan uusi Valtioneuvoston asetus (1267/2019) työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta. Työ, johon liittyy altistuminen kiteiselle piidioksidipölylle eli kvartsipölylle, luetaan syöpäsairauden vaaraa aiheuttavaksi työmenetelmäksi.

Asetus lähtee siitä, että lähtökohtaisesti estetään kvartsipölyn syntyminen/käytetään vaihtoehtoisia materiaaleja. Infra-alalla tämä ei ole mahdollista Suomen kvartsipitoisen maaperän takia. Infra-alalla ohjeistetaan tästä syystä kvartsipitoisten pölyjen hallintaan.

Työnantajan velvollisuudet

Vaarojen tunnistaminen ja riskienarviointi

Kvartsipölyn, kuten muidenkin rakentamisessa syntyvien haitallisten pölyjen torjunta, perustuu järjestelmälliseen vaarojen tunnistamiseen ja riskien arviointiin. Työnantaja on selvitettävä ne työtehtävät, joissa voi altistua kvartsipölylle (laadittava riskienarviointi). Jos riskien arvioinnin perusteella on olemassa vaara työntekijän terveydelle, työnantajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin:

- Altistumisen tasoa on vähennettävä niin alhaiseksi kuin teknisesti mahdollista
- Altistumisen kesto on rajoitettava mahdollisimman lyhyeksi
- Määritettävä konkreettiset toimenpiteet, joilla pölyn muodostumista vältetään ja altistumisriskiä pienennetään
- Työntekijöille on annettava suojavaatetus ja henkilökohtainen hengityksensuojain
- Työnantajan on tunnistettava ja merkittävä vaara-alueet selvästi (esim. aluesuunnitelmaan/perehdytysaineistoon) tai muutoin varmistettava, etteivät asiattomat henkilöt pääse näille alueille.

INFRA ry
Y-tunnus: 0116966-8

Eteläranta 10
00130 Helsinki

info@infra.fi
+358 9 129 91

www.infra.fi

17.4.2020

Pölynhallinnan suunnittelu

Infratyömaalla pölynhallinta suunnitellaan työn kesto ja huomioiden:

- Pölynhallinnan suunnittelu voidaan sisällyttää esimerkiksi turvallisuus-suunnitelmaan
- Suunnittelussa huomioidaan rakennuttajan turvallisuusasiakirjan sisältö
- Selvitetään pölyävät työvaiheet/työtehtävät
- Selvitetään, miten pölyn syntymistä ja leviämistä estetään/vähennetään
- Työt suunnitellaan niin, että pyritään välttämään tarpeetonta altistusalueelle menemistä
- Huomioidaan myös tilanteet, joissa pölyävä työvaihe tulee yllättäen vastaan (esim. työmaan ulkopuolelta)
- Siivouskäytännöt ja -tiheys
- Hengityksensuojainten käyttötarpeet ja ohjeet niiden käyttöön ja säilytykseen

Työntekijöiden osaamisen varmistaminen

Perehdyttämisen ja työnopastuksen yhteydessä päätoteuttajan ja jokaisen työnantajan tulee varmistua siitä, että työntekijöillä on riittävä tietämys pölyn terveyshaitoista sekä osaaminen pölyhaittojen välttämiseksi:

- Työntekijöille on kerrottava, miten he voivat itse vähentää tai poistaa kvartsipitoiselle pölylle altistumista
 - Pölyn leviämisen estämiseksi tehtävät toimenpiteet
 - Pölyn puhdistamisessa (mm. suodattimet, tilat) vältettävä puhaltamista/ravistamista, jolloin pöly leviää hengitysilmaan
- Kerrottava hengityksensuojainten käyttötarpeista –ja niiden säilytyksestä
- Otettava huomioon riskiryhmät ja kerrottava heille kvartsipitoisen pölyn vaaroista (esim. tupakoitsijat)
- Annettava ohjeet sosiaalitulojen käyttöön

Sosiaali- ja työskentelytilat

Pölyn kulkeutuminen henkilöstötiloihin tulee estää. Pölyiset vaatteet, jalkineet ja varusteet tulee puhdistaa työpaikalla ennen henkilöstötiloihin siirtymistä. Henkilöstötilat pidetään puhtaina ja siivouksen yhteydessä varmistetaan, että tiloissa ei ole terveydelle haitallista pölyä.

INFRA ry
Y-tunnus: 0116966-8

Eteläranta 10
00130 Helsinki

info@infra.fi
+358 9 129 91

www.infra.fi

17.4.2020

Tauot/ruokailu ja työskentely järjestetään riittävän puhtaissa tiloissa (sosiaalitilat, toimistot ja koneiden ohjaamot)

- Varmistetaan riittävä ilmanvaihto (sitovat raja-arvot eivät ylity). Myös pelkkä tuuletus voi olla riittävä, mikäli on saatavilla puhdasta ilmaa
 - Tarvittaessa käytetään koneellista ilmanvaihtoa
 - Tarvittaessa käytetään ilman suodatusta
- Työntekijöiden käyttöön annetaan asianmukainen työ- ja suojavaatetus
- Työ- ja suojavaatteille ja arkivaatteille pyritään varaamaan erilliset säilytystilat, jos työmaan olosuhteet niin vaativat.
- Työntekijöiden käyttöön varataan sopivat pesu- ja käymälätilat, jotka voivat sijaita esimerkiksi työntekijöiden tukikohdassa.

Siivous

- Henkilöstötilat siivotaan riittävällä tavalla.
- Siivous suoritetaan teollisuusimureilla (mieluiten HEPA-hiukkaussuodatus) tai märkäpesuna
- Vältettävä kuivaharjausta tai paineilman käyttöä

Pölymäärän mittaamisen tarpeen arviointi

Työpaikkojen turvallisuuden varmistaminen perustuu hyvään suunnitteluun ja sen perusteella toteutettuihin toimenpiteisiin. Kun työmaan pölytilanteen voidaan osoittaa olevan hallinnassa, ei pakottavaa velvoitetta kvartsipölyn mittauksiin ole.

Hyviä käytäntöjä

- Käytä kastelua mahdollisuuksien mukaan (esim. työmaatiet, louhekasat)
- Koteloi hihnakuljettimet, kourut yms. mahdollisuuksien mukaan
- Minimoi kiviaineksen putoamisnopeus ja putoamismatka (riittävän korkea tuotekasa kuljettimen alla tai jos putoamismatka on liian suuri, käytetään ”sukkaa”)
- Käytä kauko-ohjausta mahdollisuuksien mukaan riittävän etäällä pölylähteestä
- Tiivis ohjaamo ja tarvittaessa koneellistettu ja suodatettu ilmanvaihto, ovet ja ikkunat kiinni
- Suodattimien vaihto määräajoin
- Etävalvonnan käyttö
- Jos on lyhytaikainen altistusvaara, käytetään soveltuvia hengityssuojaimia
- Louhintavaunussa tarvittaessa pölyn keräys

INFRA ry
Y-tunnus: 0116966-8

Eteläranta 10
00130 Helsinki

info@infra.fi
+358 9 129 91

www.infra.fi

17.4.2020

INFRA ry on vahvasti mukana NEPSI-sitoumuksessa. NEPSI on lyhenne sanoista European Network for Silica. Kyseessä on Euroopan laajuinen sopimus työtekijöiden terveyden suojelusta, kun käsitellään kiteistä piidioksia eli kvarsia. Sitoumus on allekirjoitettu jo vuonna 2006. NEPSIn kautta on saatavilla kvarsipölyn hallintaan paljon hyviä käytännönvinkkejä, joita on hyödynnetty myös tätä tiedotetta laadittaessa.

Lisätietoja

Juha Laurila
Johtaja, elinkeinopolitiikka
juha.laurila@infra.fi
p. 050 412 3637

Kati Kaskiala
Elinkeinopolitiinen asiantuntija
kati.kaskiala@infra.fi
p. 0400 663550

INFRA ry
Y-tunnus: 0116966-8

Eteläranta 10
00130 Helsinki

info@infra.fi
+358 9 129 91

www.infra.fi